

lieducatie

Lieve Desplenter
Adviseur Kwaliteitscultuur Hoger Onderwijs

**ADVIESRAPPORT
TOETS NA DRIE JAAR**

**AD PEDAGOGISCH
EDUCATIEF PROFESSIONAL
DRIESTAR EDUCATIEF**

25 november 2020

M +32 (0)477 61 91 71 ● Delinstraat 9
lieve.desplenter@gmail.com ● B - 2060 Antwerpen
BTW - BE 0723.543.289 ●

Inhoud

1.	Procedure Toets na drie jaar	3
2.	Nieuwe opleiding	4
2.1	Algemene gegevens	4
2.2	Profiel	4
2.3	Panel	5
3.	Oordeel	6
4.	Sterke punten	7
5.	Aanbevelingen	7
6.	Beoordeling	8
Standaard 10:	Toetsing	8
Standaard 11:	Gerealiseerde leerresultaten	9
7.	Geraadpleegde documentatie	10
8.	Dagprogramma	11
9.	Afkortingen	12

1. Procedure Toets na drie jaar

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

Op 29 juni 2018 besloot de NVAO de aanvraag uitgebreide Toets nieuwe associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional (120 EC; variant: deeltijd; locatie: Gouda) van Driestar educatief te Gouda als positief te beoordelen (006378). Dit positief besluit is van kracht tot en met 28 juni 2024.

Ingevolge artikel 5a.10a, vierde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek worden na drie jaren de volgende aspecten van kwaliteit beoordeeld:

- a. het gerealiseerde niveau, gelet op hetgeen internationaal gewenst en gangbaar is, en
- b. de deugdelijkheid van beoordeling, toetsing en examinering van de studenten.

Driestar educatief dient deze aanvullende toetsing zelf te organiseren en het resultaat van deze beoordeling binnen de drie jaren volgend op 29 juni 2018 voor te leggen aan het NVAO-bestuur.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen als aanvullende beoordeling zoals gevraagd door de NVAO.

Zie hiervoor: <https://www.nvao.net/nl/procedures/nederland/toets-na-drie-jaar>.

Op basis van dit rapport neemt de NVAO een besluit.

De opleiding beschikt ten tijde van de beoordeling nog niet over afgestudeerden, het panel beoordeelde zodoende de geleverde studentprestaties in de reeds aangeboden studie jaren. Het betrof portfolio's en ondersteunende documenten, waaruit duidelijk de deugdelijkheid van beoordeling, toetsing en examinering en het behaalde niveau blijken.

Uitwerking procedure Toets na drie jaar zoals bepaald door de instelling

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 gold voor deze toets na drie jaar een digitale procedure.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Tevens maakte het panel een representatieve selectie van portfolio's op basis van een geanonimiseerd resultatenoverzicht laatstejaarsstudenten om een onderbouwd oordeel te vellen over de hantering van de cesuur tussen voldoende een onvoldoende door de opleiding.

Op 16 november 2020 is het panel digitaal bij elkaar geweest. Tijdens een voorbereidingsbijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor de visitatie. Op 16 november 2020 is het panel in een gespreksronde met docenten en examencommissie van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Na afloop van het gesprek heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van de gespreksnamiddag heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd.

Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 23 november 2020 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 24 november 2020 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot een beperkt aantal correcties, waarna het definitieve adviesrapport is vastgesteld door de voorzitter en op 25 november 2020 aan de opleiding terugbezorgd.

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de procedure Toets-na-drie jaar is te vinden op <https://www.nvao.net/nl/procedures/nederland/toets-na-drie-jaar>

2. Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	:	Driestar educatief
Opleiding	:	Pedagogisch educatief professional ¹
Variante	:	Deeltijd
Graad	:	Associate degree
Locatie	:	Gouda
Studieomvang (EC)	:	120
CROHO-onderdeel	:	Gedrag en maatschappij
ISAT	:	80142

2.2 Profiel

Driestar educatief leidt op voor en met een arbeidsmarkt waarin de christelijke overtuiging gebaseerd op de Bijbel die een prominent onderdeel is van opvoeding en onderwijs. Binnen de instelling richt iedereen zich steeds op de Bron (God), mens en inhoud. Deze kernwoorden lopen als een rode draad door alle opleidingen, met als doel studenten zo goed mogelijk op te leiden en te professionaliseren in een christelijke context. De nieuwe associate degree-opleiding pedagogisch educatief professional (Ad pep) van Driestar educatief is ontwikkeld in nauwe samenwerking met het Hoornbeeck College (mbo) en is gestart op 1 februari 2019 met 78 studenten. Een tweede lichting startte op 1 februari 2020 met 52 studenten. Men verwacht voor de volgende lichtingen een stabiele instroom van ongeveer 50 studenten. De studenten komen uit het ganse land. Driestar educatief is eindverantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van de opleiding Ad pep, deze wordt ondergebracht in de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek. Dat betekent dat het management, het toelatingsbeleid, de examen- en opleidingscommissie en de aansturing van docenten onder de verantwoordelijkheid vallen van de opleiding Pedagogiek. Zowel de examen- als de opleidingscommissie worden uitgebreid met een lid van de Ad pep-opleiding. Voor het ontwikkelen van het programma en de eindkwalificaties van de Ad pep heeft Driestar educatief gebruik gemaakt van en zich gebaseerd op de Ad pep van de Katholieke Pabo Zwolle. De verdere afstemming met onderwijsinstellingen, kinderopvang en jeugdhulp en overige beroepssectoren heeft geleid tot het huidige opleidingsprofiel dat vorm krijgt in vier beroepstaken die door de student kunnen worden ontwikkeld vanuit een professionele identiteit met christelijk perspectief. De vier beroepstaken zijn:

- Beroepstaak 1: Het effectief leiding geven aan een (kleine/complex) groep jeugdigen;
- Beroepstaak 2: Het begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen in een (kleine/complex) groep jeugdigen;
- Beroepstaak 3: Het samen ondersteunen van jeugdigen;
- Beroepstaak 4: Het actief bijdragen aan de verbetering van de didactische en pedagogische kwaliteit van een team/organisatie. Hierbij wordt de term jeugdigen gebruikt voor jongeren in de leeftijd van twee tot achttien jaar.

Afgestudeerden van de Ad pep-opleiding kunnen na een schakelprogramma doorstromen naar een hbo-pedagogiek of pabo-opleiding.

¹ Driestar educatief verkiest de naam 'pedagogisch educatief professional/pep', t.t.z. naamgeving met kleine letter

2.3 Panel

Samenstelling

1. Gerda Geerdink, voorzitter. Associate Lector: Kwaliteiten van lerarenopleiders bij het Kenniscentrum Kwaliteit van Leren, Academie Educatie, HAN.
2. Lien Werbrouck, vak- en onderwijsdeskundige. Opleidingshoofd van de professionele bacheloropleiding Pedagogie van het jonge kind aan de Karel de Grote Educatief te Antwerpen.
3. Maureen van Doorn, werkvelddeskundige. Directeur/Bestuurder van Kinderopvang SKR (Ridderkerk).
4. Kari-Lotte Vermeulen, tweedejaarsstudent Ad pep , Fontys (Den Bosch).

Ondersteuning

- Lieve Desplenter, secretaris

Locatiebezoek (digitaal via Teams)

- 16 november 2020

3. Oordeel

Het panel stelt vast weloverwogen en in consensus te kunnen oordelen dat de Ad pep opleiding voor wat betreft het systeem van toetsing volledig in control is. De deugdelijkheid van beoordeling, toetsing en examinering is geborgd. De examencommissie staat garant voor het ontwikkelen van een kwaliteitsvol toetsbeleid in lijn met de beoogde competenties van het beroepsprofiel. Docent-beoordelaars zijn bevoegd en bekwaam om studenten in opvolging van de gestelde beroepstaken te begeleiden en te toetsen, de toetsen en portfolio's professioneel op te volgen en studenten zijn met behulp van het format waarlangs opdrachten en taken geformuleerd worden, op de hoogte van de beoordelingscriteria. Tevens oordeelt het panel dat de opleiding beschikt over voldoende waarborgen – dankzij de waargenomen input van het werkveld - dat het gerealiseerde niveau door studenten zal behaald worden. De studie van de portfolio's en ondersteunende documenten en de gesprekken met de opleiding tijdens de (digitale) visitatie waren helder en overtuigend.

Standaard	Oordeel
10 Toetsing	voldoet
11 Gerealiseerde leerresultaten	voldoet
Eindoordeel	positief

4. Sterke punten

Het panel constateert onderstaande sterke punten met betrekking tot standaarden 10 en 11:

1. Standaard 10

- De checklist om de kwaliteit van de beroepsopdrachten te toetsen. Dit garandeert de beoordelaarsbetrouwbaarheid.
- Degelijk uitgewerkt toetsprogramma in relatie tot het beroepenveld. Dit is passend voor een beroepsgerichte opleiding.
- De terugkerende kennisvoortgangstoets om de student toe te laten een goede, valide basiskennis op te bouwen.
- De kalibreersessies en de evaluatiemomenten omtrent toetsing met studenten om kwaliteit en niveau van toetsing te waarborgen. Er is veel ruimte voor feedback en ontwikkeling gecreëerd.
- De handleiding 'aanpassing toetsing in verband met de coronacrisis', werd proactief opgesteld.

2. Standaard 11

- De relatie met NLQF 5 is duidelijk aangetoond, het is duidelijk waar en hoe het eindniveau getoetst wordt.

5. Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over standaard 10 en standaard 11.

1. Onderzoek de effectiviteit en efficiëntie van de omvangrijke checklist waaraan beroepsopdrachten, taken moeten voldoen. Wellicht is men gebaat met het toepassen van het principe 'lean en mean'.
2. Voorzie in de handleiding voor het portfolio een indicatie met betrekking tot de gewenste lengte. Dit bevordert de schrijfvaardigheid van de student (uitgebreid is niet altijd beter en studenten moeten leren compact te formuleren en maakt de tijd die nodig is voor beoordeling minder lang).
3. Voorzie meer proactieve ondersteuning bij studenten die gebaat zijn bij het op niveau 3F brengen van hun taal.

6. Beoordeling

Standaard 10: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over een arsenaal aan degelijke toetsvormen om ervoor te zorgen dat alle aspecten vervat in het beroepsprofiel adequaat getoetst worden. Doordat studenten in diverse beroepenvelden aan de slag zijn (kinderopvang, school, jeugdzorg, enzovoort) ziet de opleiding nog wel de uitdaging om meer contextgerichte toetsvormen in te zetten, zo blijkt uit het gesprek met het panel. Veel aspecten van de toetsing worden door middel van handleidingen geëxpliciteerd, daardoor ervaren studenten evenals beoordelaars de toetsprocedure als helder. Overigens beoogt de opleiding in december 2020 te beschikken over 100% gecertificeerde BKE-docenten. Op het moment van de visitatie was dat al 75%.

De opleiding organiseert per semester de *kennisvoortgangstoets* (digitale toets). Dit laat studenten toe om na te gaan in hoeverre zij de basiskennis, nodig om professioneel in de beroepspraktijk te handelen, beheersen. Vragen worden door de zogenaamde ontwikkelaars op kwaliteit (validiteit, betrouwbaarheid, onafhankelijkheid) getoetst. Inmiddels maakt de opleiding werk van een databank waarin alle kwaliteitsvolle vragen worden bijgehouden. Na verloop van tijd kan men uit de databank vragen putten, dat maakt het jaarlijkse ontwerp van honderd vragen voor de kennisvoortgangstoets deels overbodig. Het panel ziet dit als handelen in wijsheid, daarnaast erkent het panel het belang van de kennisvoortgangstoets voor de geleidelijke kennisverwerving van de student. Door middel van *beroepsopdrachten* toetst de opleiding in hoeverre de student de vier beroepstaken in de stages beheerst. De nadruk ligt hierbij op het 'doen'. In de opdrachtbeschrijvingen worden telkens ook de beoordelingscriteria opgenomen. Dit getuigt niet enkel van transparantie voor externe/interne begeleiders en beoordelaars maar biedt bovenal de student houvast, stelt het panel. Studenten doorlopen hun stage in uiteenlopende beroepenvelden. Zoals eerder aangegeven is dit typisch voor de Ad-pep opleiding van Driestar. Waardevol is dat de keuze van beroepstaken de student toelaat om ongeacht zijn werkveld, aan te tonen aan de vooropgestelde (generieke) beoordelingscriteria te beantwoorden. Omdat de opleiding bijzonder belang hecht aan de (christelijke) professionele identiteit van de beroepsbeoefenaar voorziet ze tevens *vormingstoetsen*. Deze laten de student toe te reflecteren over het eigen 'zijn': Hoe staat hij tegenover andersdenkenden, hoe verhoudt hij zich tot de christelijke traditie. Vanuit deze reflectie voeren studenten (ontwikkel)gesprekken met docenten, die op hun beurt de 'ondergrens' inzake professionele identiteit bewaken. Hierin herkent het panel congruentie/consistentie tussen opleidingsvisie en visie op toetsen.

Het *portfolio* daagt de student uit om na te denken over zijn algehele leerproces en hier zelf sturing aan te geven, zo staat in het informatiedossier. Het portfolio heeft een poortwachtersfunctie, wordt beoordeeld op het einde van semester 4 door twee onafhankelijke assessoren en laat de student toe een zelfportret te presenteren waaruit blijkt dat hij startbekwaam is. Dit is een groeidocument en start in het eerste semester. Het panel nam kennis van een representatief staal van tussentijdse portfolio's bij tweedejaarsstudenten, want er zijn nog geen afgestudeerden. De bevindingen van het panel zijn positief. De portfolio's worden tussentijds beoordeeld met een voldoende of onvoldoende. Deze tweepuntschaal lijkt op het eerste gezicht beperkt, studenten willen immers toch ook weten of ze eventueel excelleren of gewoon goed zijn. Uit het gesprek met de opleiding blijkt evenwel dat in de geschreven feedback door beoordelaars een genuanceerde toelichting mogelijk is, tot tevredenheid van het panel. Vast staat dat op het einde van de opleiding de student op alle criteria voor het portfolio moet voldoen. Dit wordt door twee onafhankelijke assessoren vastgelegd. Een onvoldoende op één criterium leidt onvermijdelijk tot een onvoldoende op het geheel. Uiteraard heeft de student recht op een herkansing van een onderdeel dat aanvankelijk als onvoldoende werd beoordeeld. Studenten worden tussendoor door hun studieloopbaanbegeleider ondersteund bij de redactie van dit portfolio. Docent-begeleiders/-beoordelaars worden geprofessionaliseerd in het geven van goede feedback. De opleiding drukte tijdens het gesprek de intentie uit om hieraan meer sturing te geven zodat de kwaliteit van de docentenfeedback veralgemeend is. Tijdens het gesprek geeft de opleiding ook aan dat hier zeker nog ruimte

voor verbetering is. De opleiding is pas in februari 2019 gestart, op basis van voortschrijdend inzicht en tussentijdse feedback door alle betrokkenen varen ze koers naar optimalisatie van de schriftelijke begeleiding.

Het panel verwoordde ook wat zorg omtrent de omvang van het schrijfwerk door de student en daardoor veel leeswerk door de docent. Meer bepaald: leidt al dat schrijven in een portfolio door de student wel tot effectief leren? Uit het gesprek bleek dat dit op zich (nog) geen probleem stelt voor de opleiding. Het portfolio kent een omvang ter waarde van 7 EC, daar mogen wel wat werkuren tegenover staan. Toch erkent de opleiding dat enige beperkende voorschriften op de omvang van het portfolio wellicht de student behulpzaam zouden zijn. Niet de kwantiteit primeert, wel de kwaliteit. 'Erst in der Beschränkung zeigt sich der Meister' luidt het advies van het panel. Aansluitend uitte het panel haar bezorgdheid omtrent de schriftelijke taalbeheersing van de student in de loop van en op het einde van de opleiding. Het beheersingsniveau 3F is voor de beroepsbeoefenaar pep van primordiaal belang, de instromende student (meer bepaald mbo4) staat daar soms ver van af. De opleiding erkent dit probleem en geeft aan hieromtrent vanaf het eerste opleidingsjaar veeleisend te zijn. De instromende student moet zich realiseren dat hij een Ad-opleiding in het hoger beroepsonderwijs volgt met alle noodzakelijke startcompetenties van dien, in het bijzonder op het vlak van schrijfvaardigheden. Feedback op deze competentie tijdens de opleiding moet de student in staat stellen – indien nodig - op zoek te gaan naar gepaste remediëring. De nabijheid van een hbo-opleiding PABO is in dit opzicht interessant, daar is expertise aanwezig op het vlak van taalremediëring. Maar de student kan ook buiten de Ad-opleiding hulp op maat zoeken.

Het gesprek met een delegatie uit de examencommissie was bevredigend voor het panel. De examencommissie is nauw betrokken bij alles wat met toetsen te maken heeft. Tevens verwijst ze naar het 'beleidsdocument Ad pep' (september 2020) dat belangrijke richtlijnen met betrekking tot toetsing en beoordeling verwoordt ter ondersteuning van alle actoren in de Ad-pep opleiding. Het panel nam kennis van dit groeidocument en beaamt deze stelling.

Ter conclusie stelt het panel vast weloverwogen en in consensus te kunnen oordelen dat de Ad pep opleiding voor wat betreft het systeem van toetsing volledig in control is. De examencommissie staat garant voor het ontwikkelen van een kwaliteitsvol toetsbeleid in lijn met de beoogde competenties van het beroepsprofiel. Docent-beoordelaars zijn bevoegd en bekwaam om studenten in opvolging van de gestelde beroepstaken te begeleiden en te toetsen, de toetsen en portfolio's professioneel op te volgen en studenten zijn met behulp van het format waarlangs opdrachten en taken geformuleerd worden, op de hoogte van de beoordelingscriteria. Aandachtspunten van het panel situeren zich op twee vlakken: kan de omvang van de checklist voor opdrachten/taken en de omvang van het portfolio 'lean en mean' gereguleerd worden om het voor zowel de student als de beoordelaar beheersbaar te houden en kan er in de loop van de Ad-opleiding nog meer en anders proactief ingezet worden op een beheersing van het 3F taalniveau door de student.

Standaard 11: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Het panel stelde op basis van haar studie van portfolio's en toetsen vast dat de relatie met NLQF 5 duidelijk aangetoond wordt. Ondersteunende documenten zoals het Toetsprogramma in relatie met het beroepenveld, opdrachtbeschrijvingen, enz. gaven het panel daarenboven ook de zekerheid dat de stages in lijn liggen met wat het beroepenveld van een Ad pep verwacht. Er zijn nog geen afgestudeerden. De opleiding gaf aan – in afwachting van feedback door alumni – nu reeds intensieve contacten te hebben met het werkveld om zo de kwaliteit van de opleiding geregeld af te toetsen. Werkplekbegeleiders vullen evaluatieformulieren in, studieloopbaanbegeleiders voeren met werkplekbegeleiders geregeld feedbackgesprekken en de resonansgroep zorgt voor heldere input zodat de opleiding tijdig inspelen kan op eventuele nieuwe verwachtingen vanuit de grote diversiteit aan beroepenvelden waartoe de Ad pep van Driestar educatief opleidt.

7. Geraadpleegde documentatie

- Informatiedossier, Portfolio t.b.v. toets na drie jaar
- Beleidsdocument Ad pep 'Groeien in verbinding' (september 2020)
- Onderwijs- en examenregeling – algemeen deel (incl. toetskader)
- Onderwijs- en examenregeling – opleidingsdeel Ad-pep (incl. addendum)
- Handeling aanpassing toetsing i.v.m. coronacrisis
- Toetsprogramma in relatie tot beroepsprofiel
- Niveau Ad pep en toetsing
- Checklist opdracht kwaliteit ingevuld voer Beroepsopdracht BT1-BT4
- Toetsmatrijs kennisvoortgangstoets
- Checklist meerkeuzevragen KVT
- Format opdrachtbeschrijving
- Voorbeeld verslag interne kalibreersessie
- Verslag evaluatiebijeenkomst toetsing studentperspectief
- Resultatenoverzicht toetsing tweedejaarsstudenten
- Verslag semesterevaluatie 2 jaar 1 2019-2020
- Opdrachtbeschrijving Combi Beroepsopdracht BT1-BT4
- Opdrachtbeschrijving Combi Beroepsopdracht BT2-BT3
- Handleiding Portfolio
- Handleiding Portfolio-assessment
- Lijst met geanonimiseerde studentinformatie t.b.v. selectie toetsen/portfolio's door panelleden

8. Dagprogramma

13u00-14u30	Besloten paneloverleg	panelleden
14u30-14u45	Korte presentatie Ad pep	Studiebegeleider
14u45-16u15	Gesprek met opleiding	Studieleider
		Onderwijsontwerper
		Onderwijsontwerper
		Voorzitter Examencommissie
		Tweedejaars student
		Docent en lid examencommissie
		Docent en ontwikkelaar (eind)portfolio
		Werkplekbegeleider
16u15-17u15	Besloten paneloverleg	panelleden
17u15- 17u30	Terugkoppeling	

9. Afkortingen

Ad	Associate degree
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
EC	European Credit
Hbo	Hoger beroepsonderwijs
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
PABO	Pedagogische academie voor het basisonderwijs
pep	pedagogisch educatief professional